

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

ORDIN

07.10.2022 nr. 985

mun. Chișinău

**Cu privire la aprobarea și implementarea
Standardelor pentru protecția și
siguranța copiilor/ elevilor în mediul online**

În conformitate cu art. 140 din Codul educației nr. 152/2014, în scopul promovării și consolidării eforturilor în vederea asigurării siguranței în mediul online a copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ general, ministrul educației și cercetării emite prezentul

ORDIN:

1. A aproba *Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/ elevilor în mediul online*, conform Anexei.
2. Direcția Învățământ general (dl Valentin Crudu, șef) va:
 - 2.1 aduce la cunoștința instituțiilor de învățământ prevederile prezentului ordin;
 - 2.2 organiza activități de informare și formare a specialiștilor din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului privind implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online;
 - 2.3 monitoriza implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online.
3. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului vor:
 - 3.1 organiza activități de informare și formare a responsabililor din cadrul instituțiilor de învățământ privind implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online;
 - 3.2 oferi suport metodologic în implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online de către instituțiile de învățământ general din teritoriul administrat;
 - 3.3 contribui la diseminarea bunelor practici privind protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online, în cadrul instituțiilor de învățământ general;
 - 3.4 monitoriza implementarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online de către instituțiile de învățământ general din teritoriul administrat.
4. Administrațiile instituțiilor de învățământ general vor:
 - 4.1 include acțiuni privind protecția și siguranța copiilor/ elevilor în mediul online în *Planul de activitate anual al instituției de învățământ*, începând cu anul de studiu 2022-2023;
 - 4.2 asigura implementarea eficientă a *Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/ elevilor în mediul online*.
5. Controlul executării prezentului ordin mi-l asum.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

STANDARDE PENTRU PROTECȚIA ȘI SIGURANȚA COPILOR/ ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE

Context

Dezvoltarea rapidă a Internetului și altor tehnologii informaționale și comunicaționale a dat naștere unui flux nou și rapid de informații, produse și servicii digitale. Cu toate că această dezvoltare contribuie considerabil la modernizarea procesului educațional, și în general, la creșterea economiei naționale, ea are și o latură negativă care se manifestă prin distribuirea conținutului și comportamentelor ilegale și dăunătoare care sunt îndeosebi periculoase pentru copii și adolescenți.

Copiii sunt din ce în ce mai expuși la pericolele spațiului digital, printr-o gamă tot mai mare de dispozitive și la o vârstă mai mică.

Conceptul de siguranță online este unul relativ nou. Încă în anii anii '90, când încep să se contureze niște tendințe noi în comportamentele persoanelor care manifestă atitudini abuzive față de copii, organizații guvernamentale și neguvernamentale din Europa pun problema identificării unor soluții prin care copiii sunt protejați de astfel de tentative, dar și de impactul conținuturilor online atât de accesibile pentru copii în mediul online. Astfel, educația devine unul dintre cei mai importanți piloni în prevenirea diferitor forme de abuz online și pregătirea copiilor pentru interacțiunea cu lumea virtuală. În mai multe state europene, siguranța online capătă tot mai mult o perspectivă educațională. Iar Comisia Europeană propune un Cadru de referință pentru Competența digitală a cetățenilor ce face referință la 5 domenii de bază ce reflectă și siguranța online.

Conceptul de siguranță în mediul online presupune informarea copiilor despre oportunitățile online, abilitarea acestora să recunoască riscurile și să identifice modalitățile prin care le pot face față, utilizând internetul în mod sigur și responsabil. Conform ITU (Uniunea Internațională pentru Telecomunicații, https://www.itu.int/dms_pub/itu-d/opb/ind/D-IND-COP.01-11-2010-PDF-E.pdf).

Deși în Republica Moldova despre siguranța online se vorbește tot mai mult în ultimii ani, studiile naționale indică despre faptul că copiii utilizează Internetul mai mult, comunică și socializează mai mult, fiind expuși riscurilor de contact și conduită în mediul virtual (hărțuire online, sexting, abuz sexual, etc.). Multiplele riscuri la care se supun copiii în mediul online se află în strânsă legătură cu nivelul minim de implicare al părinților în educația despre siguranța online, abordarea sporadică și superficială a siguranței online în cadrul instituției de învățământ, dar și cu o insuficientă informare a publicului larg despre riscurile online și serviciile de suport la care pot apela în caz de abuz online.

Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online sunt fundamentate pe Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului și la fel structurate pe 3 domenii: Management, Capacitatea instituțională, Curriculum/proces educațional.

Totodată, la elaborarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online s-a ținut cont de:

- Recomandările Consiliului Europei privind promovarea educației privind cetățenia digitală, prin care într-un mod sistemic sunt dezvoltate abilități de gândire critică și competențe menite să contribuie la siguranța copiilor în mediul online (https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=090000168098de08)

- Recomandările OECD (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) și Cadrul European pentru competențe digitale *DigCompOrg* al Comisiei Europene (<https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomporg>), privind abordarea comprehensivă a siguranței online de

către instituțiile de învățământ, presupunând integrarea siguranței online în toate aspectele activității școlare, în toate politicile, procedurile și procesele din școală.

- Planul de Acțiuni privind Educația Digitală, elaborat și aprobat de Comisia Europeană, care accentuează cât de importantă este siguranța online și „igiena digitală” în contextul dezvoltării competențelor digitale (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN#footnoteref21>).

Standardele pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online vin să asigure acel cadru minim necesar de acțiuni ce pot fi întreprinse de instituțiile de învățământ general pentru a-și consolida efortul în promovarea siguranței online, crearea unui mediu sigur și protejat pentru copil/elev, stabilirea măsurilor de informare a cadrelor didactice, părinților și copiilor/elevilor despre siguranța online, cu regularitate.

STANDARDE PENTRU PROTECȚIA ȘI SIGURANȚA COPILOR/ ELEVILOR ÎN MEDIUL ONLINE

Standard: Instituția de învățământ asigură protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online pe toată durata programului educațional		
Indicatori	Descriptori/acțiuni de implementare	Indicatori de realizare / Dovezi
Management		
1.1. Angajamentul instituției de învățământ pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online/offline	<p>1.1.1. Asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online/offline este parte componentă a documentelor de dezvoltare strategică.</p> <p>1.1.2. Echipa managerială împărtășește o viziune comună asupra <i>politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i>.</p> <p>1.1.3. În procesul de elaborare și implementare a <i>politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> sunt consultați elevii, părinții, personalul didactic, partenerii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Planul de dezvoltare al instituției, Planul de activitate al instituției de învățământ</i> și cele operaționale actualizate din perspectiva <i>protecției și siguranței</i> copiilor/elevilor în mediul online. • Instrumente de consultare a opiniei cu privire la protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online/offline.
1.2. Operaționalizarea <i>politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> în acte reglatoare / proceduri interne	<p>1.2.1. Regulamentul de ordine internă, fișele de post, contractele de muncă ale angajaților conțin prevederi despre obligațiunile de asigurare a protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.</p> <p>1.2.2. Toți angajații instituției, precum și elevii și părinții, cunosc procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență / abuz online față de copii.</p> <p>1.2.3. Implementarea <i>politicii de protecție și siguranță a copiilor/elevilor în mediul online</i> este monitorizată de un coordonator/responsabil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regulamentul de ordine internă, Fișele de post, contractele de muncă ale angajaților actualizate din perspectiva protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. • Procedura de intervenție și raportare în cazuri de violență /abuz online față de copii. • Fișa de post a coordonatorului pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online. • Chestionare de evaluare a gradului de satisfacție al

	1.2.4. Funcționează mecanismul de evaluare a gradului de satisfacție al elevilor/părinților pe dimensiunea siguranței și protecției copiilor/elevilor în mediul online.	elevilor/părinților, completate online sau offline.
1.3. Funcționalitatea mecanismului de identificare, evaluare, referire, asistență și monitorizare a copiilor victime / potențiale victime ale violenței/ abuzului în mediul online	<p>1.3.1. Diriginții/cadrele didactice/ cadrele de sprijin/ psihologul/ asistentul medical identifică și examinează toate cazurile suspecte/potențiale de violență/ abuz în mediul online și offline (cyberbullying, sexting, sextortion, phishing etc.), alte situații de risc și implementează procedura de intervenție și raportare.</p> <p>1.3.2. Coordonatorul din instituție oferă asistență metodologică angajaților pentru asigurarea protecției și siguranței copiilor/elevilor în mediul online.</p> <p>1.3.3. Copiilor/ elevilor li se pun la dispoziție mijloace pentru raportarea cazurilor și lista de servicii de consiliere și suport disponibile.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Informații, mijloace și instrumente de raportare a cazurilor de violență/ abuz în mediul online din partea semenilor / adulților • Orice formă de feed-back / sesizare a cazurilor de violență /abuz online. • Listă de servicii de consiliere și suport. • Fișe de sesizare în caz de violență online completate. • Instrumente de monitorizare aplicate. • Note informative.
Capacitate instituțională		
1.4. Asigurarea infrastructurii și a ecosistemului digital pentru securizarea și protecția copiilor/elevilor în mediul online	<p>1.4.1. În instituția de învățământ funcționează infrastructura digitală necesară pentru securizarea și protecția copiilor/elevilor în mediul online.</p> <p>1.4.2. În timpul procesului educațional se folosesc instrumente digitale și platforme web sigure.</p> <p>1.4.3. În instituția de învățământ rețeaua wi-fi este securizată, fiind setate filtre de conținut.</p> <p>1.4.4. Conținutul produselor media, valorificate în procesul educațional, corespunde particularităților de vârstă ale elevilor.</p> <p>1.4.5. Se respectă regulile de utilizare a poștei electronice, a rețelelor sociale, a telefoanelor mobile și altor dispozitive digitale în procesul educațional.</p> <p>1.4.6. Echipa managerială/ cadrele didactice/ alte persoane competente oferă servicii de asistență, suport pentru utilizarea platformelor, comunicarea educațională online în condiții de siguranță.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura, tehnologii, instrumente digitale sigure. • Resurse online și platforme web sigure. • Rețea wi-fi accesibilă și securizată. • Produse media sigure și incluzive. • Neticheta instituțională. • Planul de activitate a subdiviziunilor (Comisia metodică, Comisia diriginților etc.) • Proiectele de lungă și scurtă durată/a unităților de învățare (platforme, instrumente). • Planul de activitate al psihologului școlar. • Informații, instrucțiuni, mijloace și instrumente de raportare a cazurilor de violență în mediul online.
1.5. Formarea competențelor	1.5.1. Instituția de învățământ susține participarea personalului la	<ul style="list-style-type: none"> • Planul de formare profesională continuă a

<p>personalului (managerial, didactic, didactic auxiliar, nedidactic) în domeniul securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online</p>	<p>activități de formare profesională continuă relevante securității și protecției copiilor/elevilor în mediul online.</p> <p>1.5.2. În instituție se promovează programe de mentorat, schimb de bune practici, diseminarea experienței în domeniul siguranței și protecției copiilor /elevilor în mediul online.</p> <p>1.5.3. Instituția de învățământ oferă suport cadrelor didactice în asocierea în comunități pedagogice (inclusiv virtuale).</p>	<p>cadrelor didactice, cadrelor manageriale, altor categorii de personal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Certificate de participare la activități de formare profesională continuă. • Dovezi despre studierea experienței în domeniul asigurării protecției copiilor /elevilor în mediul online.
Curriculum/proces educațional		
<p>1.6. Promovarea activităților educative formale, nonformale și informale în contextul formării conștiinței și a comportamentului proactiv și responsabil al copiilor/ elevilor în mediul online</p>	<p>1.6.1. Cadrele didactice promovează activități de <i>educație pentru siguranța în mediul online</i>, demonstrând competențele de bază (proiectarea activităților, asigurarea mediului online sigur de învățare, management al procesului educațional online prin raportare la finalități, valorificarea relațiilor de parteneriat educațional în conformitate cu necesitățile și interesele copilului).</p> <p>1.6.2. Activitățile curriculare și extracurriculare în domeniul educației pentru siguranța în mediul online urmăresc formarea sistemului de competențe specifice, inclusiv: de creare și gestionare a identității online; de gestionare corectă și responsabilă a imaginii și reputației online proprie/a altor utilizatori; de gestionare a situațiilor de expunere la conținuturi online cu caracter dăunător sau ilegal în mediul online; de comunicare constructivă și interacțiune în mediul online, valorificând instrumentele digitale în mod responsabil; de gestionare a situațiilor de hărțuirii în mediul online; de relaționare responsabilă în mediul online; de prevenire și reziliență la abuzul sexual online.</p> <p>1.6.3. Psihologii/diriginții/cadrele didactice de sprijin aplică instrumente de prevenție, acordă consiliere psihologică copiilor/elevilor în mediul online.</p> <p>1.6.4. Instituția asigură cadrele didactice, elevii cu ghiduri/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Proiectele de lungă și scurtă durată/a unităților de învățare/ a proiectelor educaționale sensibile din perspectiva siguranței online • Fișa de asistență a lecției/activității extrașcolare • Suport didactic, informativ, oferit elevilor și părinților (fișe, prezentări, webografie pentru documentare sigură) • Planul activităților educative • Produse elaborate • Proiecte de activități de prevenție, evaluare și intervenție • Ghiduri/instrucțiuni metodologice specifice <i>Educației pentru siguranța online</i>

	instrucțiuni metodologice, recomandări, variate tipuri de resurse cu conținut relevant educației pentru siguranța în mediul online.	
1.7. Implicarea familiei/ reprezentanților legali ai copiilor /părinților în educația pentru siguranța în mediul online	<p>1.7.1. Planul instituțional de educație parentală include activități de pedagogizare a părinților/ reprezentanților legali ai copiilor /elevilor privind <i>educația pentru siguranța în mediul online</i>.</p> <p>1.7.2. Părinților li se pun la dispoziție resurse informaționale despre <i>educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online</i>.</p> <p>1.7.3. Instituția de învățământ asigură accesul familiei la servicii de consiliere, suport și ajutor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Planul instituțional de educație parentală. • Resurse informaționale pentru părinți despre educația pentru siguranța copiilor/elevilor în mediul online. • Lista serviciilor de consiliere, suport și ajutor. • Materialele activității Comitetului părintesc (planuri de activitate, rapoarte, procese-verbale etc) • Planul activităților și ședințelor cu părinții.
1.8. Valorificarea parteneriatelor în asigurarea protecției copiilor/elevilor în mediul online	<p>1.8.1. Instituția de învățământ realizează activități în parteneriat cu sectorul public și privat în vederea dezvoltării capacității instituției, a abilităților cadrelor didactice în domeniul siguranței copiilor/ elevilor în mediul online.</p> <p>1.8.2. Structurile asociative ale comunității participă ca persoane-resursă la pedagogizarea părinților privind <i>educația pentru siguranța în mediul online</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Panoul informațional. • Site-ul instituției/ pagini ale instituției pe rețelele de socializare. • Contracte/ acorduri de colaborare/ parteneriat cu donatori/ APL/ONG-uri. • Planul activităților educative